

RUIMTE VOOR LEVENDE EN LEVERENDE RIVIEREN

LEIDENDE PRINCIPES VOOR NATUUR EN DELFTSTOFWINNING

In de afgelopen 25 jaar zijn talrijke projecten gestart of gerealiseerd die blijken geven van de succesvolle samenwerking tussen de in Coalitie Rivieren Natuurlijk (CRN) vertegenwoordigde natuur- en milieuorganisaties met de delfstoffenwinningsector. Voorbeelden liggen o.a. in de Gelderse Poort, langs de Grensmaas en in aangrenzende binnendijkse gebieden. Van de circa 12.000 hectare die aan nieuwe natuur in het rivierengebied is gerealiseerd is de delfstoffenwinning bij een substantieel deel betrokken geweest. Nu een aantal grote projecten hun afronding nadert is de vraag hoe we tot nieuwe afspraken komen. Gezamenlijk streven: delfstoffenwinningprojecten dragen in de komende 25 jaar bij aan een aantrekkelijk en ecologisch vitaal rivierenlandschap.

UITGANGSPUNTEN EN WENSEN

- KLEIWINNING**
- VOORTZETTING VAN DE SAMENWERKING MET DE GROF-KERAMISCHE INDUSTRIE EN ANDERE KLEI-VERWERKENDE BEDRIJVEN MET DE CRN VINDT PLAATS VIA DE BRANCHEVERENIGING KNB, INDIVIDUELE BEDRIJVEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN.
- RELIËFVOLGENDE KLEIWINNING MET NATUURINRICHTING ZOALS IN DE LEVENDE RIVIEREN VISIE (1992) EN HERBEVESTIGD DOOR SMART RIVERS;
 - STREVEN NAAR EEN ZO HOOGWAARDIG MOGELIJKE TOEPASSING VAN DE GRONDSTOF;
 - STIMULEREN VAN EEN ZO GERING MOGELIJKE MILIEUDRUK (ENERGIE, WATER, TRANSPORT ETC);
 - KLEIVOORRADEN ZIJN IN PRINCIPE RUIM VOLDOENDE, DEZE NEMEN IN DE UITERWAARDEN VAN DE RIVIEREN GESTAAG AF MAAR MET NAME IN BINNENDIJKSE GEBIEDEN EN SOMMIGE RIVIERTRAJECTEN IS EEN FORSE VOORRAAD;
 - KLEI IS EEN HERNIEUWBARE GRONDSTOF;
 - HET RESULTAAT IS EEN GEBIEDSONTWIKKELING VAN GEMIDDELD CIRCA 85 HECTARE PER JAAR.

- VOORTZETTING VAN DE SAMENWERKING VAN DE ZAND- EN GRINDWINNINGSBEDRIJVEN MET DE COALITIE RIVIEREN NATUURLIJK (CRN) VINDT PLAATS VIA DE BRANCHEVERENIGING CASCADE), INDIVIDUELE BEDRIJVEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN.
- HERGEBRUIK EN RECYCLING VAN MATERIALEN KAN IN DE TOEKOMST NAAR SCHATTING IN 15-20% VAN DE BEHOEFTE AAN BOUWGRONDSTOFFEN VOORZIEN;
 - STREVEN NAAR ZELFVOORZIENING IN BOUWGRONDSTOFFEN, VOOR ZOVER DAT PAST BINNEN DE HIER BENOEMDE UITGANGSPUNTEN.
 - TOEPASSING VAN UITGANGSPUNTEN VAN DUURZAME WINNING (CASCADE LEDEN);
 - DUURZAME ZANDWINNING DRAAGT BIJ AAN DE DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELEN 15 EN 17 VAN DE VN;
 - HET WINVOLUME EN DE WINNINGSDIEPTE WORDEN GERELATEERD AAN DE TOTALE EXPLOITATIE VAN KOSTEN EN BATEN, WAARBIJ OOK MOGELIJKHEDEN VAN COFINANCIERING WORDEN VERKEND;
 - DE NOG IN VOORBEREIDING ZIJNDE PROJECTEN IN HET UITERWAARDENGEBIED LEVEREN EEN SUBSTANTIËLE BIJDRAGE AAN HET AREAAL RIVIERNATUUR EN VERSTERKEN DE RUIMTELIJKE KWALITEIT VAN HET LANDSCHAP. DEZE WORDEN GETOETST AAN DE LEIDENDE ONTWERPPRINCIPES VOOR RIVIERNATUUR, OPDAT DEZE ACTIEF BIJDAGEN AAN HET HERSTEL VAN DE GEWENSTE RIVIERDYNAMIEK (ZOALS MEESTROMENDE NEVENGEULEN) EN DUURZAME BODEMLIGGING ZOALS BESCHREVEN IN DE RUIMTE VOOR LEVENDE RIVIEREN VISIE;

- VOOR TOEKOMSTIGE PROJECTEN WORDEN OOK NIEUWE BINNENDIJKSE LOCATIES VERKEND EN FUNCTIECOMBINATIES MET BIJVOORBEELD RECREATIE EN WONEN, WATERMANAGEMENT, ENERGIE EN NATUUR;
- HET RESULTAAT IS EEN GEMIDDELTE GEBIEDSONTWIKKELING VAN CA 200-300 HECTARE PER JAAR.

ZAND EN GRINDWINNING

KANSSEN EN MOGELIJKHEDEN VOOR LEVENDIGE EN LEVERENDE RIVIEREN

RELIËFVOLGENDE KLEIWINNING

INGREEP: RELIËFVOLGENDE KLEIWINNING MET NATUURINRICHTING EN AANLEG VAN STROMENDE NEVENGEULEN

- RELIEFVOLGENDE KLEIWINNING MET NATUURINRICHTING ZOALS IN DE LEVENDE RIVIEREN VISIE (1992) EN HERBEVESTIGD DOOR SMART RIVERS;
- DOOR KLEIWINNING ZIJN VELE NEVENGEULEN AANGELEGD. EEN VRIJWEL PERMANENT MEESTROMENDE NEVENGEUL IS EEN MIN OF MEER PARALLEL AAN DE HOOFDSTROOM VAN EEN RIVIER LOPENDE WATERGANG. DE RIVIEREN IN NEDERLAND BESTONDEN VROEGER VOOR EEN BELANGRIJK DEEL UIT NEVENGEULEN. OUDE NEVENGEULEN ZIJN VAAK DOOR MENSELIJK INGRIPEN OF OP NATUURLIJKE WIJZE GEHEEL OF GEDEELTELIJK VERLAND. DOOR RELIËFVOLGEND ONTKLEIEN KUNNEN DEZE OUDE PATRONEN WEER ZICHTBAAR WORDEN;
- KLEIWINNING IN HET RIVIERENGEBIED BEPERKT ZICH TOT HET RELIËFVOLGEND AFGRAVEN VAN HET KLEIPAKKET, WAARDOOR VEELAL ONDIEP WATER (TOT 3 METER) ONTSTAAT. DOORDAT IN ONDIEP WATER LICHT TOT DE BODEM KAN DOORDRINGEN ONTSTAAT EEN ZUURSTOFRIJK SYSTEEM MET VEEL PLANTENGROEI. HET WATER WARMT BOVENDIEN SNEL OP EN IS DAARDOOR UITSTEKEND OPGROEIHABITAT VOOR BIJVOORBEELD VISSSEN EN INSECTEN.

HOOGWAARDIGE TOEPASSING GRONDSTOF

INGREEP: STREVEN NAAR EEN ZO HOOGWAARDIG MOGELIJKE TOEPASSING VAN DE GRONDSTOF

- BIJVOORBEELD DOOR TOEPASSING IN LOKALE WONINGBOUWPROJECTEN;
- WONINGEN BUITEN STROOMBANEN (IVM HYDROLOGISCHE WEERSTAND) OP PALEN, TERPEN EN/OF DRIJVENDE WONINGEN.

SAMENWERKINGS-VERBANDEN

INGREEP: VOORTZETTEN EN VERSTERKEN VAN SAMENWERKINGSVERBANDEN

- VOORTZETTING VAN DE SAMENWERKING TUSSEN NATUURORGANISATIES MET DE GROF-KERAMISCHE INDUSTRIE EN ANDERE KLEI-VERWERKENDE BEDRIJVEN VIA DE BRANCHEVERENIGING KNB EN INDIVIDUELE BEDRIJVEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN;
- VOORTZETTING VAN DE SAMENWERKING VAN NATUURORGANISATIES MET DE ZAND- EN GRINDWINNINGSBEDRIJVEN & DE CRN VINDT PLAATS VIA DE BRANCHEVERENIGING FODI EN CASCADE, INDIVIDUELE BEDRIJVEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN.

BINNEN- EN BUITENDIJKSE FUNCTIECOMBINATIES

INGREEP: ZOEKEN NAAR NIEUWE BINNENDIJKSE LOCATIES EN FUNCTIECOMBINATIES

- ZOEKEN NAAR NIEUWE BINNEN- EN BUITENDIJKSE DELFTSTOFWINNINGLOCATIES EN FUNCTIE-COMBINATIES MET BIJVOORBEELD RECREATIE EN WONEN, WATERMANAGEMENT, ENERGIE EN NATUUR EN WATERVEILIGHEID.

AFWERKEN EN AANVULLEN BODEM

INGREEP: BODEM AANVULLEN EN AFWERKEN MET (ZOVEEL ALS MOGELIJK) GEBIEDSEIGEN MATERIAAL

- MINDER WENSELIJK IS HET IN HET GEBIED VAN DE MEESTROMENDE GEULEN. DE BODEM AANVULLEN EN AFWERKEN MET (ZOVEEL ALS MOGELIJK) GEBIEDSEIGEN MATERIAAL IN DE VORM VAN ONDIEPE GEULEN EN RUGGEN. FYSIEKE DIMENSIES VAN ZANDWINPLASSEN MATCHEN MET DE UITGANGSPUNTEN VOOR NATUURONTWIKKELING, MIDDELS DE JUISTE MIX VAN DIEP EN ONDIEP WATER ZORGDAGEN VOOR GOEDE WATERKWALITEIT;
- BIJ HET BEPALEN VAN DE DIEPTTE VAN GEULEN EN PLASSEN MOET IN TOENEMENDE MATE REKENING GEHOUDEN WORDEN MET DROOGTE DOOR KLIMAATVERANDERING EN INSNUJDING VAN HET ZOMERBED.

PRINCIPE DOORSNEDE NATUUR EN DELFTSTOFWINNING

ILLUSTRATIEVE DOORSNEDE WAARIN DELFTSTOFWINNING WORDT INGEPAST IN HET GEBIED VAN DE LEVENDE RIVIEREN

